

8142.

Arvotan diplomi töö
Nõuvalt
21.11.42.

1942
DIPLOMISTEADUSKONNA
Diplomitöö. 31 det 41
57
TAMM

DOKUMENTIDE NÕLTSIMINE.

1-4
8033.

B. Zeisig
stud. jur.

Lõpetanud õigusteaduskonna 26. I 1942. a.

K a v a:

- I Sissejuhatus
- II Mõiste ja liigid
- III Dokumendi mõiste
- IV Suuteo subjekt
- V Tahtlus
- VI Teokoosseis
- VII Kriitika

Käesoleva töö ülesandeks on käsitleda dokumentide võltsimise süütegu dogmaatilisel. Mainitud süütegu oma loomult on olnud erijärgstuis ja erirahvaste juures väga erinev. Samuti on ka ühed kriminaalseadustikud omis süsteemes käsitlenud antud süütegu koos teiste samalaadsetega - nagu kelmus ja pettus, ent teised on loonud dokumentide võltsimise süüteost eriinstituudi, käsitledes seda eripeatükis.¹⁾

Meie kehtivas õiguses käsitle^{le}b dokumentide võltsimist peamiselt KrS^V, 21. peatükk.

Käesolev töö piirdub aga kehtiva KrS . dokumentide võltsimist käsitlevate tähtsamate paragrahvidega, võttes aluseks KrS^S.§ 409.

I M õ i s t e j a l i i g i d .

Tõe moonutamine või varjamine ei moodusta isenesest veel süüteo, küll on ta aga vahendiks mõnede seaduse poolt kaitstud hüviste või huvide rikkumiseks. Samuti ei peitu võltsimise loomus avaliku usu ja usalduse rikkumises; olgugi näit., et rahatähtede järeletegemine ja levitamine kõigutab usaldust kõikide seda

---

1) Zižilenko, A.A., Podlog dokumentov, S.-Peterburg 1900, lk.17.

liiki rahatahtede suhtes ja võib isegi neid liikvelt väljatorjuda²⁾ (kui järeletegemine oli niivõrd täiuslik). Kuid ka sel juhul ei peitu kahju olemus mitte ainult usalduse kõigutamises, vaid sellega seotud ühiskondliku ja riikliku krediidi halvamises, mille all kannatavad nii kaubanduslikud, kui ka krediittehingud.

Sellepärast tulebki dokumentide võltsimise kuritegelikust otsida kahjus ja ohus reaalsele hüvisele ja huvidele, mida kaitseb riik.

Lastes ühiskondlises^{KKV} käibesse järeletehtuid esemeid, mis sarnased õigetega, või umbertehes sama sihiga õigeid seda liiki esemeid, või andes seaduses ettenähtud kuju sellele, millele sellise kuju andmine oli keelatud, loob, muudab või hävitab süüdlane teatud jur. suhete alused ja ühes sellega neil põhjenevaid õigusi ja kohustusi.

Sellepärast on selliste tegevuste karistatavuse aluseks kahi või oht, mis tekib üksikute kodanikkude isikliste^{kele} või varandusliste^{kele} õigustele, kui ka ühiskondlikkudele ja riiklikkudele huvidele. Et dokumen-

---

2) N.S. Tagantsev UNS.Riiga 1922, lk. 909/910

N.S. Tagantsev ^{P.V.} Jakobi, lk. 910.

tide võltsimine võib olla, mitmesuguste õiguste ja huvide rikkumise vahendiks, siis kaob siin süüteo objekti ühtlus, mis on üldiseks aluseks süütegude grupeerimisel. Dokumendi võltsimise süüteo seob aga tervikuks ainuüksi teoviis ja vahendid. Järelikult dokumendi võltsimise süüteo juriidiline konstruktsioon oleks 1) dokumendi järeletegemine 2) õige dokumendi ümbertegemine ja 3) vale andmete sisendamine dokumentaalsesse vormi. Viimane ei moodusta iseene-
sest veel millegi riigi poolt kaitstud kindla huvi rikkumist; kuid lastes valed andmed juriidilisse käibesse, võib selline dokumendi võltsimise tegevus olla vahendiks mitmesuguste õiguste ja õigussuhete rikku-
misele. Selleks, et viia tegu³⁾ dokumentide võltsimise süütegude gruppi, on vajalik, 1) et kahju või ohu tekita-
mise vahendiks oleks dokument ja 2) et sellise dokumendi kuritegelik kasutamise viis seisaks järele-
või ümbertegemises. Seega tõe moonutamises, olgugi et ta on sihitud teistele kahju tekitamiseks, ent pole soovitatud dokumendis, ei kuulu dokumentide võltsimise süütegude gruppi.

---

3) *ib.*, lk. 910. 911.

Kui dokumentide võltsimine omab vaid ettevalmistava tähenduse mingi teist liiki süüteo kordasaatmiseks, kus süüdlane kasutab järele- või ümbertehtud dokumenti, sel juhul võib siin esineda kas reaal- või ideaalkonkurents.⁴⁾

Dokumentide võltsimine võib olla kas:

1) materjaalne või 2) intellektuaalne.

Materjaalset dokumendi võltsimist käsitavad KrS . §§ 409, 410. Tegevus seisneb siin dokumendi⁵⁾ järel- või ümbertegemises. Järeletegemine on võõral nimel dokumendi koostamine (ka fiktiivse isiku nimel), kuna ümbertegemise all tuleb mõista olemasoleva tõelise dokumendi sisu muutmist olulise osa juurdelisamise, kustutamise või ümbermuutmise kaudu.⁶⁾

Järeletegemine (võltskoostamine) ja ümbertegemine (ebastamine) erinevad sellega, et järeletegemine kujutab endast uue ebaehtsa dokumendi koostamist, ümbertegemine aga juba olemasoleva ehtsa dokumendi moonutamist, ja et esimesel juhul pole mõeldav tegijana dokumendi tõeline autor, küll on see võimalik aga teise juures. KrSS. on eradokumendi järele- ja ümbertegemise põhikoosseis antud

---

4) *ib.*, lk. 911. 5) *k. Saarman. ja k. Mäto, kriminaalseadustik*, 202. Tallinn 1937, lk. 202. 6) *ib.* ~~202~~.

§ 409, ametliku dokumendi järele- ja umbertegemise põhi-
koosseis § 410.⁷⁾

Neile kahele võltsimisliigile (materjaalsele) pole oluline dokumendi sisu vastavus või mittevastavus tõele. Siin on oluline vaid dokumendi formaalse ehtsuse moonutamine.

Intellektuaalne võltsimine seisneb formaalselt ehtsa ja õige dokumendi sisu võltsimises. KrS¹. tunneb küll ametalalist intellektuaalset võltsimist (§§ 628, 629), ei tunne aga üldist intellektuaalse võltsimise teokoosseisu, mis hõlmaks igasuguse formaalselt ehtsa dokumendi valmistuse.

Intellektuaalset võltsimist eraisikute poolt käsitleb KrSS. §§ 413 ja 414 järgnevalt: 1) Teadvalt valetunnistuse väljaandmist tervisliku seisukorra kohta riigi või omavalitsuse teenistuses mitteseisva arsti poolt (§ 413); 2) Tõele mittevastavalt sisustatud dokumendi kinnitust eraisiku poolt, kui selline kinnitus oli seaduslikult nõutav (§ 414 p.2.)⁸⁾ 3) Seaduse põhjal peetavate kaubaraamatute, resp. kaubarvete valesisustamist (§ 414 p.3).⁸⁾

---

7) H. Kristal, *Erasisiku osavõtt ametialasest intellektuaalsest võltsimisest*, i. Oigus 1933, 3, lk. 103.
8) *ib.*, lk. 104.

Põhimõtteliselt aga on valesisustus eraisiku poolt, kes õigustatud dokumenti koostama, karistamat^u tegu; küll võib ta teatavatel tingimustel olla karistatav kui kelmus või kui usalduse kuritarvitamine jm.⁹⁾

Intellektuaalne võltsimine erineb materjaalsest sellega, et ta eeldab dokumendi formaalset ehtsust. Võltsimise olu~~(olemus)~~ moodustab siin just see, mis materjaalse võltsimise juures on ebaoluline, s.o. dokumendi sisu moonutamine ja tõe mittevastavate andmete paigutamine sellesse. Sellest järeldub, et intellektuaalne võltsimine eeldab tegijana paratamatult dokumendi koostajat.¹⁰⁾

Ühine nii materjaalsele kui intellektuaalsele võltsimisele on vaid võltsitav ese - dokument¹¹⁾.

Eeltoodu põhjal võime konstateerida, et KrS. on antud kõik eeldused ametalase intellektuaalse võltsimise käsituseks erideliktina ja nimelt: 1) KrS. ei tunne sellist intellektuaalse võltsimise üldteokoosseisu, mis hõlmaks ametalast intellektuaalset võltsimist kvalifitseeritud või privilegeeritud, või ka lihtsalt kasuistliku juhtumina; samuti 2) puudub KrS. kõiki võltsimise erijuhtumeid hõlmav võltsimise üldteokoosseis ja 3) ametalane intellektuaalne võltsimine ei kujuta endast eri-

9) *ib.*, lk. 104, 105. 10) Tagantsev-Jakobi, *op. cit.*, lk. 910.

11) *ibid.*

teokoosseisu mingist ka eraisikute poolt toimepandavast dokumentide võltsimise eriliigist, s.o. järele- ja ümber- tegemisest.¹²⁾

II. D o k u m e n d i m õ i s t e .

Dokumentide võltsimine piirdub vaid nende materjaalsete esemete võltsimisega, mida loetakse dokumentideks.¹³⁾

Dokumendiks laiemas mõttes nimetatakse igat materjaalset eset, mis tõendab, meenutab või viitab mingile sündmusele. Ent seda mõistet tuleb piirata dokumentide võltsimise süüteo juures, nii sisult kui ka vormilt. Sisulised piiritlused käivad sündmuste liigi kohta, mida peab antud ese tõendama, et tõendav ese esineks dokumendina juriidilises mõttes. Dokument aga juriidilises mõttes on vaid niisugune ese, mis tõendab mingeid juriidilisi sündmusi ja suhteid, õigusi ja kohustusi. Kuid siinjuures tuleb veel arvestada neid tingimusi, millede saabumisega teatud ese muutub dokumendiks, ja teiseks tuleb arvesse võtta eseme materjaalseid omadusi.¹⁴⁾

---

12) H. Kristal, *õp. cit.*, lk. 105. 105.

13) Tagantsev-Jakobi, *õp. cit.*, lk. 912

14) *ibid.*

Materjaalsed esemed võivad esineda dokumentidena juriidilises mõttes kas isiku tahtel, kes omistab neile esemetele nende vormimuutmisega⁷⁾ või muul viisil tõendusliku tähenduse juriidiliste relevantsete faktide suhtes; või siis nad omandavad sellise tähenduse isenesest, nähtuste loomuliku käigu jõul ilma inimese tahteta.⁸⁾ Eriti sagelisesinevad viimased juhtumid kriminaalõiguses, nagu: värskelt maharaiutud puude kändud tõendavad puude raiumist, päevik, erakirjavahetus, mis tõendavad kellegi poolt tehtud võlga, arve mittetasumist jne. - nad omavad juriidilise protsessuaalse tõendise tähenduse, ent neid ei saa lugeda dokumentideks, mida käsitab KrS⁶. võltsimise objektina, sest et asitõendite võltsimine kuulub teist liiki süütegude hulka.

Dokumendi all mõeldakse aga vaid materjaalset eset, mis^{on} määratud tõendama inimese juriidilisi suhteid, õigusi ja kohustusi. Sellist tõenduslikku iseloomu peab antud ese evima mitte ainult⁹⁾ subjektiivselt isiku silmis, kes talle omistanud sellise tähenduse, vaid objektiivselt teiste silmis; ta peab tõendama olnut või olemasolevat, või seda, mis peab olema¹⁰⁾.

---

15) *ib.*, l. 913-914. 2) *ib.*, l. 913, 914, 915.

16) *ib.*, l. 913-914.

Dokumendi osadeks on: 1) dokumendi keha - aine, millest dokument kui asi koosneb ja 2) dokumendi sisu - dokumendi keha kuju või dokumendil leiduvad märgid. Dokumendi keha suhtes pole oluline on see paber, lõuend, metall, puu, kivi jm.

Sisu järgi dokumendid jagunevad: 1) sümboolseiks dokumentideks (monumenta) - millel dokumendi sisu määrab asja kuju või mingisugused märgid kehal (piirikivid jne.) ja 2) kirjalikeks dokumentideks (scriptura) - millel dokumendi sisu on äratähendatud kirjamärkides. ¹⁷⁾ Krs. järgi kuuluvad dokumendi mõistesse vaid kirjalikud dokumendid.¹⁸⁾

"Kirjalikud" ei tähenda sugugi seda, et nad oleksid kirjutatud käega, vaid need võivad esineda litografeerituna, trükitutena jne.

Võltsida saab nii dokumenti ennast, kui ka selle ^{ära} allkirja, sest ka ärakiri võib teatud tingimustel protsessuaalsete seaduste kohaselt esineda tõendusena, muidugi on iseenesest mõistetav, et ärakirja võltsimine sellistest dokumentidest, millede ärakirjal pole mingit juriidilist tähendust, ei käi dokumendi võltsimise alla, nagu näiteks sellise dokumendi ärakirja võltsimine, mis omab

¹⁷⁾ 18)

¹⁸⁾ Saarmann-Matto, *op.cit.*, lk. 202

juriidilise tähenduse vaid siis, kui neid esitatakse algdokumentide (podlinnik) näol.¹⁹⁾

III. Süüteo subjekt.

Dokumentide võltsimise^{mise} subjektina võib süüdivuse üldtingimuste olemasolul esineda iga isik. Seega ei evi dokumendi võltsimine mingeid erinevusi võrreldes teiste süütegudega, sest norm, mis nõuab kirjalikkude aktide puutumatumust, mis tõendavad teatud sündmusi, millel on õiguslik tähendus, on maksev iga isiku kohta, kes üldse võib olla süüteo subjektiks.²⁰⁾

Kehtiv KRS^S käsitleb, peale mõningate erandite, dokumentide võltsimise subjektidena nii eraisikuid, kui ka riigi- ja omavalitsuse teenijaid. See vahetegu subjektide vahel ei evi aga mingit mõju nende vastutusele.

Aktiivsubjektiks dokumendi järel- või ümberteegemise juures võib olla isik, kes valmistab (kirjutab) või tegi ümber antud teksti²¹⁾ ja osavõtu üldreeglite põhjal ka kõik need isikud, kes teda abistasid, samuti ka kõik need, kes koostasid (väljamõtlesid) teksti sisu või parandused.²²⁾ Muidugi peab siin silmaspidama, et antud süü-

19) Tagantsev-Jakobi, ^{op.cit.,} lk.915. 20) Žižilenko, ^{op.cit.,} lk.525.

21) Tagantsev-Jakobi, ^{op.cit.,} lk.918.

teo loomu kohaselt võib osutada võimalikuks, et isik, kes oli võltsimise vahenditu kordasaatja, võib sooritatud teo eest olla mittevastutav kui ta polnud üldse teadlik võltsimisest (nt. ümberkirjutaja kes toimib heas usus), kuna aga teised osavõtjad langevad karistuse alla²²⁾. Nii järele kui ka ümbertegmine eeldab muidugi, et dokumendi koostab isik, kes pole selleks õigustatud.

Dokumendi valmistamist tuleb kvalifitseerida süüteona: 1) kui ta on koostatud väljamõeldud (fiktiivse) isiku või asutise poolt, sest siisei saa olla mõeldav nende nõusolek selleks,²³⁾ 2) väljaantud tõelise isiku poolt, kuid vastu tema tahtmist ja ilma mingi volituseta.

Vastavalt sellele ei saa dokumenti pidada materjaalselt järeletehtuks, ^{dokumendi} mis on kirjutatud või allakirjutatud selle isiku poolt, kelle nimel ta on koostatud, olgugi et allakirjutaja tahtlikult muutis oma käekirja, või et ta asetask dokumenti valed teated ja tegi seda mingi kuritahtliku sihiga. Ta võib küll vastutada vajalikkude tingimuste olelu korral kelmuse või aktiilise vale (актовая ложь) eest, kuid tema teos ei sisaldu materjaalne järeletegemine.

22) *ib.*, lk. 919. - 1931. 2) lk. 11. 220.

23) *ib.*, lk. 920.

Samuti tuleb lahendada antud küsimus tõeliste dokumentide ümbertegemise korral. Valitsusvõimu paberite ümbertegemine ja muutmine, mis on kordasaadetud seaduse poolt vastava pädevusega varustatud isiku poolt, ei ole süütegu²⁴⁾; samuti pole võltsimine eradokumentide muutmine, mis on kordasaadetud selle isiku nõusolekul, kellelt dokument lähtub (исходит). Dokument, mis aga kellegi poolt kirjutatud ja juba omanud jõu, irdub selle koostaja võimu alt. Seepärast tema muutmine või ümbertegemine vastu dokumendi pidaja tahet ja nõusolekut on materiaalne võltsimine. Näit.: vekslil väljandaja, kes hiljem omavoliliselt vekslipidaja nõusolekuta muudab vekslisumma või ümber teeb tähtaja, vastutab nagu võltsimise eest.²⁵⁾

IV. T a h t l u s .

Dokumentide võltsimine kuulub nende süütegude hulka, mis saadetakse korda tahtlikult. Peab ju süütegija dokumentide võltsimise juhul olema teadlik, et ta koostab või ümber teeb dokumendi ja teotseb selle sihiga²⁶⁾.

---

24) *ib.* lk. 91. 25) *ib.* lk. 92.

26) *ib.* lk. 921.

Et dokumentide võltsimise karistatavus seisneb selliste dokumentide ~~sisseviimises~~ tsiviilsesse käibesse, millised seadusvastaselt muudavad olemasolevaid õigus- suhteid, sellega loovad suure ohu õiguskorra püsivusse ja kindlusesse - siis süütegija peab omama erilise sihi et tarvitada järele- või ümbertehtud dokumenti tõeliste asemel, või peab olema vähemalt teadlik, et nad selleks on määratud.²⁷⁾

Järelikult eeldab dokumentide koostamine või ümber- tegemine kuritegeliku tahtluse üldtingimusi, s.o. 1) süü- tegija peab olema teadlik, et tema poolt koostatav või ümbertehtav paber on dokument ja et seda toimitakse võlt- simis sihiga, s.t. teadlikult või ilma selle isiku või asutuse soovita, kelle poolt ta koostatud, ja et muuda- tused, mis dokumendis ettevõetud, omavad juriidilist tähen- dust nende²⁸⁾ õigussuhete ja õiguste suhtes, mida tõesta- takse või tõendatakse dokumendiga.²⁸⁾

2) On tarvilik et võltsimine toimuks süütegija soo- vil, või vähemalt mitte vastu viimase tahtmist, nii et ta ei oleks teotsenud surve, pettuse, või eksimuse mõjul.²⁹⁾

Päale üldise tahtluse peab tegemist olema spetsi- aalse tahtlusega ja nimelt; siht tarvitada võltsitud doku- menti õige asemel.³⁰⁾ Seega dokumendi järeltegemine naljaks

27) ib. 28) ib. 29) ib. 30) ib.

või oma osavuse näitamiseks ei kuulu selle süüteo alla. Võltsitud dokumendi tarvitamisel peab süüdlane olema teadlik et ta kasutab võltsitud dokumente. Kui aga süüdlane tahtis kasutada, või kasutas võltsitud dokumenti mingi muu kuritegeliku sihiga, siis on tegemist ideaalkonkurrentsiga³¹⁾.

V. T e o k o o s s e i s.

Järgnevalt võtame vaatlusele üksikute tähtsamate võltsimist käsitlevate KrS¹.§§ ettenähtud teokoosseisud.

§ 409. Süüdlast selles, et ta dokumendi, mis võib tõendada õiguse või kohustuse tekkimist, muutumist või kustumist, tegi järele või ümber õige dokumendi pähe tarvitamise sihiga, või teadis, et ta tegu oli määratud selleks sihiks.

Dokumendi võltsimine võib olla täieline, mis esineb peamiselt järeletegemise juures, või osaline. Olulise osana tuleks mainida allkirja, aega, kohta, väärtust jne. Kui dokumendi olemasolu on sõltuv vorminõuete täitmisest, siis peab ka järeletehtud dokument olema koostatud kujuliselt vastavate nõuete kohaselt. Ümbertegemine ei tohi dokumenti vormiliselt tühiseks teha, sest vastasel korral

---

31) ^{ib.} Tagantsev-Jakobi lk.922.

oleks tegemist dokumendi rikkumisega. Võltsimine on täide³²⁾saadetud koostamise või ümbertegemise teostamisega. Teokoosseisule pole oluline, kas võltsitud dokumenti mahutatud andmed vastasid tõeale või olid valed. Eeltoodud on kehtiv ka KrS. § 410 kohta, selle vahega, et ^{is} § 410. ~~100~~ on meil tegemist ametliku dokumendi järele- või ümbertegemisega.³³⁾

Intellektuaalset dokumendi võltsimist käsitlevad KrS. §§ 414 ja 628. KrS. § 414 p.1 ilmneb, et riigi- või omavalitsuse teenija on vaid vahendiks sisuliselt vale-dokumendi koostamisel; et asjaolu, mis dokumenti sisse kanti, kuulus seaduspäraselt töendamiseks eraisiku, ja nimelt süüdlase kaudu, ja et dokumendi koostaja - riigi- või omavalitsuse teenija enne dokumendi koostamise lõppu ei taibanud võltsimist.³⁴⁾

§ 414 p.2. - et dokument oli säärast liiki, mis seaduse põhjal nõuab teenistuja allkirja, kusjuures on ükskõik, kas teenistuja allkiri tõendas dokumendi sisu, dokumendi olemasolu, allkirja ehtsust või allakirjutaja

---

32) Saarmann-Matto ^{op.cit.} lk.202. 33) Saarmann-Matto ^{ib.} lk.202,203.

34) ^{ib.} lk.206.

teo - või õigusvõimet. Ebatõde võib aset leida ka kõigide nende asjaolude kohta eraldi.

§ 414 p.3. - on nõuetav, et võltsiti vaid selliseid kaubarveid või kaubaraamatuid, millede koostamine oli vastavale isikule seaduse põhjal kohuslik ja millel oli nn. formaalse tõenduse jõud, kui need dokumendid olid koostatud vastavatele asutustele (kohus, maksuamet, konkurssivalitsus jne.), kes neid tõendusena olid kohustatud vastu võtma.

Punkt 1 ja 2 ettenähtud teokoosseisud on täide saadetud dokumendi koostamisega, p.3. - vaid raamatute või arvete esitamisega³⁵⁾.

§ 628 käsitleb teenistusalast intellektuaalset dokumendi võltsimist. P.1 alusel dokumendi koostamiseks ei või lugeda ära kirja valmistamist, küll aga selle tõestamist.

Võltsitud dokumendi tarvitamine esineb Krs^o-es iseseisva süüteona §-415-das. Tarvitamine on igasugune tegu, millega teisel isikul võimaldatakse tajuda võltsitud dokumenti; piisab isegi ettenäitamisest või ettelugemisest. Pole vajaline, et teine isik usuks dokumendi

---

^{ib.)}
35) Saarnann-Matto. lk.207.

ehtsust. Teokoosseis esineb ka siis, kui isik, kellele võltsitud dokument ettenäidati, viibimata taipas võltsimist. Tarvitamine ei haara aga võltsitud dokumendi hoidmist. Samuti ei ole tarvitamine võltsitud dokumendi ära kirja, või tõlke esitamine, või edasiandmine, küll aga võltsitud dokumendi esitamine, nt. notarile vastava ära kirja, või tõlke tegemiseks, või nende kinnitamiseks.³⁶⁾ Samuti ei saa olla tegemist tarvitamisega ainult suulise seletuse korral dokumendi olemasolu kohta ilma viimast ettenäitamata.

K r i i t i k a .

Dokumentide võltsimise normistik on omaaegsel Riigikogu koosolekul leidnud õigus poliitilist kriitiseeringut tollaegse rahvasaadiku A.Rei poolt. Sotsialistina tõi A.Rei Krs. 21 peatükki II lugemisel Riigikogus ette § 410 ja 412. Ta rõhutas, et need kaks §§-i mitmeti kaunis suuri kahtlusi tekitavad. Kuritegude liigitamine nende kahe paragrahvi vahel on väga kõikuv ja kasuistlik. Nii mõnegi dokumendi kohta, mis ettenähtud § 412-das tundub, et oleks õigem vastavat kuritegu sellest §-ist üle viia § 410-da alla, kus karistusmäär kõrgem.

Tol ajal oli riigi avalikkude maksude ja lõivude alal (tollipanama) tehtud kelmusi, mis riigile võib olla

koguni kümneid miljoneid maksma läinud.

Sellepärast oli kartus, et kui uus kriminaalseadustik maksma hakkab, kas ei satuks mõned tähtsad dokumendid, millega riigile näiteks tollimaksude alal hiiglahajusid tehtud, ka § 410 asemel § 412 alla, mis võimaldab süüdlastel võrdlemisi kerge karistusega pääseda. Riigikogu pleenum arvestas toodud võimalusega ja pt.21 § 410 ühes ettepanud parandusega anti nähtava häälteenamusega tagasi komisjoni.³⁷⁾ Seadus aga võeti III lugemisel siiski vastu muutusteta.

---

37) A. Jõeäär, Kriminaalseadustik, Tallinn 1929, lk. 203, väljavõtteid Riigikogu protokollidest.

Kasutatud kirjandus.

1. K.Saarmann ja K. Matto,
Kriminaalseadustik. Kommenteeritud väljaanne, ^{Tallinn} 1937.
2. H.Kristal, ^{Enaisiku osarõtt ametialasest ihitellentualsest} ~~Õigusteadus~~. ^{võltsimise}, ^{i. õigus} 1933, nr. 3.
3. Žižilenko, A.A. Podlog dokumentov, Peterburg 1900.
4. Tagantsev N.S. ja Jakobi P.N.,
^{22. märts 1903} Ugolovnoe uloženie, Riga 1922.a.
5. Kriminaalseadustik, A.Jõeäär, ^{Tallinn} 1929 .